

„Môj priateľ sa ocitol v nezávideniahodnej situácii. Potrebuje moju pomoc a zo mňa je obyčajný kripel! Pozri sa, chlapče,“ oslovil posla a prudko vstal z lavice. „Pozri na moju dochrámanú ruku! Tak, ako som si ju takmer pred rokom dochrámal, taká je aj dnes. Ako môžem ísť za tvojím pánom a postaviť sa do čela jeho vojska?“

Posol iba pokýval plecami.

Vošiel sluha. „Vaša milosť, priviedol som bylinkárku.“

„Prived' ju!“

„Poď dnu, babizňa!“ zahundral sluha.

Staručká žena vošla dnu. Druget si ju premeral pohľadom od hlavy po päty. Ona mu pozrela do očí a Valent videl, že jej hlboké tmavé oči skúmajú celé jeho vnútro.

„Ako ťa volajú, žena?“

„Bogdana, pane.“

„Vyliečiš ma?“

„Ukážte mi, prosím, vaše zranenie.“

Druget vystrel ruku. Starena opatrne zložila drievka, ktorými mal ruku spevnenú a podrobne preskúmala jeho ranu.“

„Vašu ranu vám ja vyliečiť nemôžem.“

„Prečo?“

„Pretože ju vyliečiť môžete iba vy sám, pane.“

„Nechápem.“

„Je to Boží trest.“

„Boží trest? Snáď neveríš takým hlúpostiam?“

„Vidím vám to v očiach. Nedávno ste urobili niečo zlé. Veľmi zlé. A pokým svoju chybu nenapravíte, rana sa vám nezhojí.“

„Čo také zlé som mohol urobiť? Iba chránim svoj ľud a ...“

Vtom sa zháčil. Spomenul si na Krásny Brod. Na pútnikov, svoj pád a zranenie a napokon na príkaz na vypálenie kostola i kláštora.

„Vidím vám v očiach oheň, milostivý pán. Plamene, požiar.“

„Máš pravdu, žena. Mám na svedomí jeden veľmi zlý skutok.“

„Porad' mi, ako ho mám napraviť?“

„V Písme sa píše – „oko za oko... Nemyslím tým, že by ste mali nechať spáliť svoj majetok. Naopak, dajte vybudovať to,

čo ľahlo popolom na váš príkaz.“

„A moja ruka?“

„To nechajte na Božiu ruku, urodzený pán. Tak, ako na vás dopustila trest, tak ho aj odnime.“

„Ďakujem ti, žena. Urobím všetko, aby som svoju chybu napravil. Tu máš zlatku. A ak sa uzdravím, odmením sa ti ešte viac.“ Potom sa obrátil k sluhovi. „Odved' ju a priveď pisára.“

~~~~~

Od návštevy bylinkárky ubehol týždeň. Konský záprah zo štyroch koní ťahajúci veľké sane, zastavil neďaleko neveľkej drevenej chatrče. Záprah sprevádzala asi desiatka vojakov. Hoci bola zem prikrytá hrubou snehovou prikrývkou, bolo všade naokolo vidieť zvyšky zhoreniska po niekdajšom kláštore a kostole. Jednoduché dvere na domci sa otvorili a von vyšiel nevysoký muž, odetý do odevu ušitého z hrubej čiernej látky. Okolo pása mal prepásaný hrubý povraz. Kapučňa mu zakrývala takmer celú tvár. Iba dlhá biela brada svietila v tom množstve čiernej farby. V saniach sedel muž, celý zababušený do kožušín. Keď zbadal domáceho, vstal a spýtal sa: „Kde je tvoj predstavený?“

„Momentálne som tu sám, urodzený pane. Moji druhovia odišli do okolitých obcí hľadať podporu, najmä materiálnu, pre obnovu nášho chrámu.“

„Čo sa stalo s vašim chrámom?“

„Zhorel.“

„A dôvod?“

„To nevie nik, urodzený pane. Ubehlo asi trištvrte roka od tej nešťastnej udalosti. Mali sme pobožnosti, keď začal horieť kláštor. Ľudia z dediny tvrdia, že za tým boli vojaci.“

„Máš pravdu, človeče. Moje meno je Valentín Druget a skutočne boli za tým vojaci. Moji vojaci. Oni podpálili váš kláštor. Konali na môj príkaz.“

Starec sa prežehnal, spravil krok naspäť a rozťahal ruky, akoby chcel zabrániť Drugetovi zísť dole. No ten ostal pokojne

stát na saniach. „Neboj sa, človeče, prišiel som, aby som napravil svoj omyl. Ako sa vlastne voláš?“

„Nemám meno, urodzený pane, som iba obyčajný mních. Taký istý, ako všetci moji spolubratia. Meno som stratil pri vstupe do Božej služby. Nik z nás nemá meno.“

„Počúvaj ma, mních, prečo si rozpál ruky? Čomu si chcel zabrániť?“ „Bojím sa povedať, urodzený pane...“

„Odpovedz, prosím! Nemusiš sa báť. Nič sa ti nestane.“

„Bál som sa, že ste si prišli po ten obraz...“

„Aký obraz?“

„Ikonu Bohorodičky. Vtedy, po tom požiari, keď všetko vyhorelo do tla, našiel ju jeden pastier zavesenú a neporušenú na konári stromu. Bol to jednoducho zázrak, urodzený pane.“

„Bohorodička... Kto to vlastne je?“

„Matka Spasiteľa Ježiša Krista.“

„Aha, toho Ježiša, ktorý smrťou na kríži vykúpi tých, ktorých si Boh vyvolil a nad ktorými sa zmiloval? Ale ja k nim nepatrím. Moje poslanie je v armáde a pochybujem, že by ten váš Ježiš dokázal spasit' aj mňa. Nie som vyvolený.“

„Každý z nás môže byť vyvolený. Aj ten najväčší hriešnik. Stačí, aby si uvedomil svoje slabosti a prosil Boha o odpustenie. A najmä aby zmenil svoj hriešny život.“

„To človek ako ja ťažko dokáže.“

„Všetko ide, urodzený Pane, stačí iba chcieť. Treba prosit' Bohorodičku o milosť a orodovanie. Ona sa zmilúva a prosí svojho Syna za každého jedného človeka. Ak mu jeho Matka predostrie prosbu, on ju tlmočí Bohu, svojmu Otcovi.“

„Bohorodička, to znie divne.“

„Ani nie, urodzený pane. Ježiš, tak ako každý iný z nás musel mať svojich rodičov. Boh predurčil Máriu, aby sa stala jeho Matkou a on sám mu bol Otcom.“

„Boh? Ved' to nie je fyzicky možné?“

„Bohu nič nie je nemožné, urodzený pane. Vyvolil si Pannu a z tej sa narodil jeho Syn.“

„Ale teraz už táraš, mních! Ako môže panna čakať dieťa? A ako môže ako panna porodiť?“

„Povedal som vám, urodzený pane, že Bohu nič nie je nemožné.“

„Ale ako? Vysvetli mi to?“

Mních sa zamyslel, keď mu tvár z ničoho nič osvetlil snečný lúč, ktorý sa predral cez husté mraky. Mních sa usmial.

„Urodzený pane, aké vy máte na svojom hrade obloky?“

„Krásne, hoci nevelké, vyplnené sklom.“

„Mních pokýval hlavou. „Sklom? A všimli ste si, urodzený pane, ako občas tým sklom prejde snečný lúč do miestnosti?“

„Áno, mních a nie raz. Ale čo má okno spoločné s mojou otázkou?“

„Veľmi veľa, urodzený pane. Ak sa dokáže dostať snečný lúč cez tabuľku skla, ožiarit' a vyhriať miestnosť, takto isto dosiahol Boh, aby Panna počala a porodila Syna.“

Druget sa zamyslel a po chvíli pokrútil hlavou. „Je pre mňa ťažké pochopiť niečo tak zložité. Som obyčajný vojak a som naučený biť sa a zabíjať.“

„Urodzený pane, ak chcete, môžete si ísť pozrieť ten obraz. Možno časom pochopíte.“

Druget prikývol a zostúpil zo saní. Mních si všimol, že ruku má upevnenú v doštičkách. „Čo sa vám stalo, urodzený pane?“

„To vtedy... Spadol som z voza a doteraz sa mi ruka nezahojila.“

„Podte, zahrniem vás do svojich modlitieb, urodzený pane.“

Druget vošiel do nevelkého domu s hlinenou dlážkou. V dome nebolo nič, iba biedne ohnisko, zopár lôžok zo slamy a v strede najväčšej steny visel obraz Bohorodičky. Mních pokľakol, prežehnal sa a plný dôvery pozeral na obraz. Druget ho chvíľu pozoroval a potom urobil to isté. Len čo sa zahľadel na obraz, behom chvíle prebehol mu pred očami celý jeho život. No najmä to zlé. Po chvíli vstal, vyšiel von a po chvíli sa vrátil naspäť. Pokľakol vedľa mnícha a podal mu truhličku.

„Peniaze na stavbu nového chrámu. Chcem odčiniť to, čo som vykonal.“ Potom vstal a pobral sa k východu.

Mních ostal pokojne kľačať akoby tušil, že do duše Valentína Drugeta vstúpil Boh. Druget zatiaľ prešiel k saniam, posadil sa

na sedadlo a poriadne sa poprikrýval. V hlave mu stále zneli mníchove slová: „Bohu nič nie je nemožné.“ A čo to vlastne hovoril mních? Treba prosiť Bohorodičku a Boh ju skrze svojho Syna vypočuje? Privrel oči a prihovoril sa tej neznámej Bohorodičke.

Po troch dňoch strávených v saniach, v treskúcej zime, dorazil povoz Valentína Drugeta do Jasenovského hradu. Len čo kočiš zastavil povoz, príbehol k Valentovi a oprášil mu z kožušín sneh. Potom mu pomohol postaviť sa: „Nech sa páči, vaša milosť! Sme doma!“

„Konečne! Som celý rozbitý z toľkého trmácania a premrznutý až do špiku kostí. Daj vypriaľnúť a zájdi do kuchyne, nech mi dajú zohriať medovinu! A nechaj mi ju priniesť do mojej izby!“

„Áno, pane!“

Valent vošiel do vykúrenej spálne. Našťastie poslal deň vopred posla. Pri dverách ho čakal sluha. „Vaša milosť, máme zohriatu vodu. Môžem dať pripraviť kúpeľ?“

„Daj! Som celý premrznutý, musím sa poriadne zohriať.“

„A čo vaša ruka, pane?“

„Ruka...“ až teraz si Druget spomenul na zlomenú ruku.

Pohýbal prstami. Necítil žiadnu bolesť. Opatrne zložil doštičky a vyzliekol si košefu. Neveril vlastným očiam. Na mieste, kde ešte pred pár dňami bola krvavá hnisajúca rana, bola už iba jazva so zvyškami chrasty. Valent si vyzliekol aj ostatné časti odevu a posadil sa do vane. Privrel oči a slastne si vychutnával teplú vodu, ktorá mu zohrievala telo.... Zamyslel sa: Ten mních mal pravdu. Tá ich Bohorodička musí mať u Boha veľké slovo...“